

**Wewnętrzny System
Doradztwa Zawodowego
na rok szkolny 2020/2021**

Podstawa prawna

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. poz. 1675)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej;
- Ustawa o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 czerwca 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199);
- Ustawa Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290 i 1669),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID- 19

I. Program orientacji zawodowej dla klas I-VI

1.Cel ogólny orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach I–VI szkoły podstawowej jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

2.Cele programu

- Rozwijanie zainteresowań uczniów, wzmocnianie wiary we własne siły.
- Kształtowanie pozytywnego stosunku do pracy.
- Poznawanie pracy w wybranych zawodach, szczególnie z najbliższego otoczenia.
- Budzenie zainteresowań uczniów różnorodną działalnością zawodową ludzi, określanie jakie cechy musi posiadać przedstawiciel danego zawodu.
- Rozwijanie zdolności manualnych, wyrabianie nawyków systematyczności i obowiązkowości w szkole, zachęcanie do pracy w zespole.
- Kształtowanie wyobrażeń i życzeń zawodowych.

3. Metody pracy :

- Metody aktywizujące (burza mózgów, dyskusja, giełda pomysłów, mapy myślowe)- wspólne pracowanie nad rozwiązaniem problemu
- Drama – krótkie scenki, zabawy naśladowcze, odgrywanie ról; metody plastyczne – komiksy, plakaty
- Metody audiowizualne - wykorzystanie Internetu jako narzędzi zdobywania informacji, programy i prezentacje multimedialne,
- Filmy edukacyjne
- Gry i zabawy rozwijające myślenie strategiczne
- Trening komunikacji i zachowań społecznych, mini-wykłady, pogadanki.

4. Treści programowe

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych – jednolitych z obszarami wszystkich programów zestawu – które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej:

1. Poznanie siebie, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
2. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonizyjowego poradnictwa kariery.

5. Cele szczegółowe programu – osiągnięcia uczniów

W obszarach:

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;

2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

6. Warunki i sposoby realizacji programu

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

- podczas zajęć edukacji wczesnoszkolnej (w ramach realizacji podstawy programowej);
- podczas prowadzonych przez nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych;
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole,
- spotkania z pasjonatami i przedstawicielami różnych zawodów, wycieczek zawodoznawczych,

Efektywność realizacji wyznaczonych celów warunkowana jest pozyskaniem do współpracy rodziców uczniów klas I–VI szkoły podstawowej. Wsparcie ze strony rodziców – poprzedzone zaznajomieniem ich z ideą i celami orientacji zawodowej – wzmacnia działania szkoły w tym obszarze, a przede wszystkim utrwała kształtowane postawy (w tym kreatywność, przedsiębiorczość i innowacyjność).

7. Ewaluacja programu

Ewaluacja prowadzona jest w sposób ciągły poprzez:

- okresową ocenę stopnia realizacji celów szczegółowych zawartych w programie orientacji zawodowej przez wychowawcę - analiza dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć), analiza wytworów uczniów, analiza wyników obserwacji.

Harmonogram realizacji WSDZ dla klas I-III

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Osoby odpowiedzialne za realizację działań
Poznanie siebie	„Poznajmy się” - gry i symulacje - zachęcanie uczniów do opisywania swoich zainteresowań, prezentowania ich w grupie	wychowawca, wychowawcy świetlicy, pedagog, psycholog
	„Mały artysta” - zajęcia plastyczne - umożliwienie uczniom prezentacji swoich zdolności (wystawy prac, występy)	wychowawca, wychowawcy świetlicy
	„To, co kocham” - zapoznanie uczniów z zainteresowaniami innych ludzi	wychowawca, wychowawcy świetlicy
	„Moje mocne strony” projekt - cykliczne spotkania wspierające uczniów w poznawaniu swoich zalet i mocnych stron	wychowawca, wychowawcy świetlicy, pedagog, psycholog
	Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach	wychowawca, doradca zawodowy
Świat zawodów i rynek pracy	„Na scenie życia zawodowego” - drama-zajęcia zabawowe, odtwarzanie ról i scenek związanych z zawodami	wychowawca
	„Miasteczko zawodów” - cykl spotkań z przedstawicielami zawodów(zapraszania rodziców jako przedstawicieli różnych zawodów;)	wychowawca, doradca zawodowy
	„Tablica zawodów” - centrum informacji edukacyjno-zawodowej	wychowawca, wychowawcy świetlicy, doradca zawodowy
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	„Kto Ty jesteś”? pogadanki - rozwijanie umiejętności dokonywania samooceny w kontekście ulubionych zajęć/przedmiotów	wychowawca, pedagog, psycholog
	„Być jak Sherlock Holmes” - burza mózgów - w poszukiwaniu źródeł wiedzy	wychowawca, doradca zawodowy
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	„Dzisiaj Jaś, jutro Jan” – drama, odgrywanie scenek „Kim chciałbym zostać?”.	wychowawca

Harmonogram realizacji WSDZ dla klas IV-VI

Klasy IV - VI				
Lp	TEMAT	TREŚĆ	METODA	Ilość jednostek lekcyjnych/ TERMIN
1.	Praca w życiu człowieka.	-ekonomiczna i moralna rola pracy w życiu człowieka, określanie prestiżu zawodowego ze względu na znaczenie zawodu dla społeczności własnej postawy wobec pracy w szkole i w domu; zawody rodziców.	rozmowa kierowana, gra symulacyjna, strategiczna	W ramach realizacji zajęć dydaktycznych lub zajęć ze szkolnym doradcą zawodowym
2.	Czy marzenia pomagają w wyborze zawodu?	- pasja-hobby jako rozwijanie talentów w realizacji marzeń; - zapoznanie z sylwetkami pasjonatów w różnych dziedzinach życia i nauki, - określenie sponsorów realizacji marzeń	Rodzinne drzewo zawodowe, mapa myślowa do postaw	W ramach realizacji zajęć dydaktycznych lub zajęć ze szkolnym doradcą zawodowym
3.	Poznanie siebie. Precyzowanie własnego sukcesu.	- wprowadzenie pojęcia sukcesu; - postawa wobec siebie determinuje postawy innych wobec mnie; -postawa na początku zadania przesądzi o sukcesie końcowym; - uczenie się odkrywania ciekawych, przyjemnych tematów z poszczególnych przedmiotów, - opowiadanie przebiegu zdarzeń zgodnie z ich chronologią;	- metody projekcyjne, inscenizacje, autoprezentacja	W ramach realizacji zajęć dydaktycznych lub zajęć ze szkolnym doradcą zawodowym
4.	Postawa to nie tylko tzw. „sposób bycia”.	- wyraża zrozumienie odbieranej wypowiedzi przez gest i mimikę, kulturalne zachowanie; rozpoznaje - znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała). - dostrzega etyczny wymiar języka (prawdę, kłamstwo, przemilczanie informacji, brutalizację wypowiedzi) rozmowa to nadawanie komunikatów; - dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej, takiej jak: prośba, pytanie, odmowa, wyjaśnienie, powiadomienie, zaproszenie, przekonywanie;	Warsztaty, systemowe porządkowanie informacji samodzielnie gromadzonej, elementy dramy, inscenizacji, scenki sytuacyjne	W ramach realizacji zajęć dydaktycznych lub zajęć ze szkolnym doradcą zawodowym

		<p>świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające</p> <ul style="list-style-type: none"> - słuchanie ze zrozumieniem to posługiwanie się tym samym kodem językowym rozmówców; 		
5.	Nauka w szkole – czy może być przyjemna?	<ul style="list-style-type: none"> - sposoby porozumiewania się z rówieśnikami, rodzicami, rówieśnikami. - autoprezentacja to element decydujący o otrzymaniu dobrej oceny; - hierarchizowanie nagród za wykonanie etapów lub całości działań; - pozyskiwanie pomocy jest elementem sukcesu w każdej dziedzinie; 	Warsztaty, scenki sytuacyjne, metody projekcyjne,	W ramach realizacji zajęć dydaktycznych lub zajęć ze szkolnym doradcą zawodowym
6.	Moje emocje – jak o nich rozmawiać? Do kogo się zwrócić o pomoc w opanowaniu emocji wywołanych trudną sytuacją w szkole i w domu.	<ul style="list-style-type: none"> - werbalizacja emocji elementem niezbędnym w uzyskaniu pomocy; - odkrywanie przyjemności w pozytywnego, społecznie oczekiwanego radzenia sobie w trudnych momentach; - przekonstruowanie porażki jako wstępu do sukcesu. - określanie sytuacji wywołujących przyjemne emocje w szkole, w domu, na spotkaniach rówieśniczych; - opisywanie sytuacji przyjemnych czynnikiem wywołującym przyjemne emocje; - kreatywność jest podstawą pozytywnych emocji, a emocje negatywne są przyczynkiem do kreatywnego myślenia 	ekspresja plastyczna i/lub słowna, metody projekcyjne	W ramach realizacji zajęć dydaktycznych lub zajęć ze szkolnym doradcą zawodowym
7.	Do czego przydaje się wiedza?	<ul style="list-style-type: none"> - zadawanie rzeczowych pytań - odróżnianie tekstów literackich od użytkowych; - rozpoznawanie cech zaproszenia, życzeń, gratulacji, zawiadomienia, ogłoszenia, instrukcji, przepisu.; - wykorzystanie wiedzy szczegółowej w wykonywaniu zadań: projekty na określony przedmiot 	Warsztaty z psychologiem, „człowiekiem sukcesu”, autorytetem	W ramach realizacji zajęć dydaktycznych lub zajęć ze szkolnym doradcą zawodowym
8.	Co matematyka/ statystyka ma wspólnego z emocjami i uczuciami?	<ul style="list-style-type: none"> - odczytywanie danych z wykresów badań statystycznych; - zastosowanie obliczeń na pieniądzach i zamiany jednostek do czynności życia 	Ćwiczenia i gry tematyczne, sytuacyjne	W ramach realizacji zajęć dydaktycznych lub zajęć ze szkolnym doradcą zawodowym

		codziennego		
9.	Smaki przyrodnicze– nauki o życiu...	- praktyczne zastosowanie wiedzy o zmysłach człowieka w spotach reklamowych; - oddziaływanie reklamy na człowieka z wykorzystaniem odruchów obronnych działających w podświadomości, - stosowanie zasad bezpiecznego korzystania z technologii informacyjnych	Warsztaty, portfolio	W ramach realizacji zajęć dydaktycznych lub zajęć ze szkolnym doradcą zawodowym

II. Działania w zakresie doradztwa zawodowego dla klas VII - VIII

1. Założenia:

- Wybór ścieżki edukacyjno-zawodowej nie jest jednorazowym wydarzeniem, a procesem, którego dokonuje się przez całe życie.
- Preferencje zawodowe i zainteresowania wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu.
- Na wybór zawodu wpływają przede wszystkim wartości, zainteresowania, mocne strony, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz środowisko danej osoby.
- Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje pracę indywidualną i grupową z uczniami, rodzicami, nauczycielami. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego ma charakter działań planowanych.
- Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego jest częścią planu wychowawczo-profilaktycznego szkoły. Adresatami projektu są

uczniowie, ich rodzice, nauczyciele i instytucje wspomagające proces edukacyjno- doradczy.

- Wspieranie uczniów w wyborze dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej: wyboru szkoły ponadpodstawowej, planowania kariery edukacyjno-zawodowej oraz udzielanie wszelkich informacji na ten temat.
- Wspieranie nauczycieli w planowaniu i realizacji Wewnętrzpszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego oraz w planowaniu lekcji przedmiotowych i zajęć związanych z wyborem ścieżki edukacyjno-zawodowej przez uczniów.
- Wspieranie rodziców podczas wyboru przez ich dziecko ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej.

2. Cele Wewnętrzpszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego:

- Przygotowanie uczniów do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Określenie własnych predyspozycji, cech osobowości, temperamentu, zainteresowań, talentów, mocnych stron i umiejętności.
- Przygotowanie uczniów do podejmowania samodzielnych i trafnych wyborów edukacyjno-zawodowych.
- Uświadomienie rodzicom, jakie znaczenie odgrywają w procesie przygotowania dziecka do wyboru jego przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Przekazanie informacji rodzicom na temat dziecka w kwestii jego predyspozycji zawodowych, osobowościowych I edukacyjnych.

3. Cele szczegółowe:

Uczeń

- Poznaje siebie.
- Nazywa swoje umiejętności, zainteresowania, talenty, mocne strony.
- Planuje, zarządza swoim czasem i stawia cele.
- Posiada informacje o zawodach, zawodach przyszłości i czym jest rynek pracy.

Nauczyciele

- Potrafią zauważać potrzeby I zasoby uczniów.
- Wspierają rodziców i uczniów w procesie wyboru przez dziecko przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Rozwijają i wspierają talenty i zainteresowania uczniów.

Rodzice

- Znają ofertę edukacyjną szkolnictwa ponadpodstawowego.
- Wspierają dzieci w wyborze przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej
- Posiadają informację o możliwościach i zagrożeniach dziecka.

4. Efekty działań:

Uczniowie

Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:

- dokonać adekwatnej samooceny;
- rozpoznać swoje mocne i słabe strony;
- wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności;
- racjonalnie planować ścieżkę edukacyjno – zawodową;
- analizować źródła informacji edukacyjno – zawodowej;
- potrafi wybrać szkołę ponadpodstawową, zgodną z jego zainteresowaniami;
- współpracować w zespole;
- sporządzać CV i list motywacyjny;
- zachować się asertywnie;
- dopasować kompetencje do zawodu;
- sprawnie się komunikować;

Rodzice

Rodzice po realizacji Programu:

- znają mocne i słabe strony swojego dziecka, jego zainteresowania;
- pomagają mądrze planować przyszłość edukacyjno-zawodową swojego dziecka;
- znają ofertę szkół;
- wiedzą gdzie szukać informacji na temat szkół, zawodów i wymagań wobec uczniów.

Nauczyciele

Nauczyciele po realizacji Programu:

- znają zdolności i predyspozycje swoich uczniów (uzdolnienia, ograniczenia zdrowotne);
- znają zainteresowania uczniów i ich hobby;
- znają bazy danych o szkołach, zasadach rekrutacji i preorientacji zawodowej.

5. Metody i formy realizacji

- Diagnoza zainteresowań i predyspozycji uczniów.
- Zajęcia służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych.
- Zajęcia doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem, autoprezentacji.
- Udostępnianie informacji o szkołach i zawodach.
- Udział w targach Edukacyjnych i Dniach Otwartych szkół.
- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.
- Wycieczki do zakładów pracy.
-

6. Procedura ewaluacji wewnętrznej:

Ewaluacja ma na celu sprawdzenie, czy realizowane działania doradcze były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców oraz spełniły założenia Programu.

Kryteria doboru próby badawczej: do badania przystąpią nauczyciele, uczniowie oraz ich rodzice.

Metody zbierania danych:

- Ankiety,
- Obserwacje.

Osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie ewaluacji: doradca zawodowy.

Sposób prezentacji wyników badań efektów pracy doradczej:

- Przedstawienie wyników ewaluacji na zebraniu z rodzicami i posiedzeniu Rady Pedagogicznej

Klasy VII

1.	Moje i innych zasoby czyli kopalnia własnych możliwości (Zdolności i umiejętności)	- intuicyjne określanie zasobów własnych (zdrowie, umiejętności, wiedza) - określanie mocnych i słabych stron -posługiwanie się podstawowymi techniki wzmacniające mocne strony i zarządzanie słabymi stronami	Warsztaty, ćwiczenia	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy, psycholog
2.	Ciekawość świata – co mnie kreci? (Zainteresowania)	- zapoznanie z karierami zawodowymi najbliższych w odniesieniu do ich zainteresowań - budowanie własnej kariery na bazie zainteresowań	Testy predyspozycji i zainteresowań, dzień talentów	Szkolny doradca zawodowy, psycholog
3.	Zawód po tacie czy według tego co podoba mi się robić i w czym jestem dobry? (Predyspozycje zawodowe)	- zapoznanie z grupami zawodów związanych z umiejętnościami (wg Hollanda)	Testy predyspozycji zawodowych	Szkolny doradca zawodowy
4.	Rób co kochasz, a pieniądze przyjdą same. (Osobowość zawodowa)	- określenie pojęcia zawód i jego cech - zapoznanie z postaciami nauki, sztuki i innych dziedzin życia, którzy w swoim życiu wykonywali różne zawody	Projekt, warsztat, studium przypadku	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele
5.	Karuzela zmian i możliwości (Przygotowanie do zmian w życiu człowieka w kontekście planowania kariery)	- wprowadzenie do zarządzania własnymi zasobami i zarządzania czasem na realizację zadań	Projekt, warsztat	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele
6.	Co by tu zrobić, żeby mi się tak chciało jak mi się czasami nie chce. (Motywacja)	- praktyczne zastosowanie organizera w życiu szkolnym i prywatnym - określanie konsekwencji działań i intuicyjne wskazywanie konsekwencji tych działań	Wywiad, analiza danych, ćwiczenia opanowywania emocji	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy, psycholog
7.	Spotkanie Napoleona i dzielnego wojaka Szwejka (Praca w zespole)	- praktyczne zastosowanie zlecania zadań - wdrożenie do komunikacji bezpośredniej i pośredniej - praktyczne zastosowanie praw logiki w transakcjach handlowych - wdrożenie do ćwiczenia umiejętności sprzedażowych	Warsztaty na bazie gry „Chłopska szkoła biznesu”	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy

8.	Zawodowy zawrót głowy (Świat zawodów)	<ul style="list-style-type: none"> - wdrożenie do wyszukiwania informacji i czytania ze zrozumieniem - zapoznanie z formalnymi wymogami wykonywania pracy zawodowej 	Warsztaty rodzinne- spotkanie z przedstawicielami zawodów	Wychowawcy, szkolny doradca zawodowy
9.	Mistrz Ekonomista na rynku pracy (Kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy)	<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie pojęcia ekonomii w zakresie zarządzania własnymi zasobami - wdrożenie do przygotowania i przedstawienia autoprezentacji 	Warsztaty autoprezentacji z ćwiczeniami postawy, modulacji głosu, doboru ubioru i z wykorzystaniem TIK	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele
Klasy VIII				
1.	Czy po polskiej podstawówce do szkoły najbliższej czy odrobinę dalej? (system edukacyjny w Polsce i UE)	<ul style="list-style-type: none"> - poznanie etapów edukacyjnych w Polsce i UE oraz warunków rekrutacji do różnych szkół w państwach UE - podejmowanie decyzji o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym; - identyfikowanie osób i instytucji wspomagających planowanie kariery i wyjaśnianie, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy 	Udział w edukacyjnych targach i dniach otwartych szkół ponadgimnazjalnych w Kędzierzynie-Koźlu	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy
2.	Po co chodzę do szkoły i po co chodzić do pracy? (cele edukacyjne i zawodowe)	<ul style="list-style-type: none"> - wyszukiwanie informacji z różnych dziedzin nauki wykorzystywanych w zawodach najbliższego otoczenia 	Spotkanie z przedstawicielami różnych zawodów, wycieczki zawodowe	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy, psycholog, pedagog
3.	Współczesny rynek pracy	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z trendami rynku pracy w kraju i UE - analizowanie sytuacji gospodarczej państwa w kontekście zapotrzebowania na pracowników różnych branż i specjalności 	Udział w edukacyjnych targach i targach pracy, spotkania z przedstawicielami zawodów	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciel geografii
4.	Ja na obecnym rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> - porównywanie własnych zasobów i preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców; - analizowanie znaczenia i możliwości doświadczania pracy 	Ankieta, samoanaliza	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy
5.	Skąd się biorą pieniądze i dlaczego paca jest wartością (Praca jako wartość)	<ul style="list-style-type: none"> - zna wymagania i warunki pracy w określonych zawodach - wskazuje wartość pieniądza w towarach, 	Warsztaty na bazie „Chłopskiej szkoły biznesu”	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy,

		czynnościach zawodowych		nauczyciele matematyki, historii
6.	Zawody przyszłości	- wskazuje zmiany zachodzące w warunkach pracy najbliższych na podstawie własnych obserwacji lub analizy informacji	Spotkanie z przedstawicielami zawodów istniejącymi od kilku lat do kilku miesięcy, filmy, ulotki	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy
7.	Dokumenty aplikacyjne	- zna zasady redagowania dokumentów aplikacyjnych: cv, list motywacyjny, zaświadczenia, świadectwa, dyplomy potwierdzające kwalifikacji i inne zgodne z oczekiwaniem pracodawcy lub stanowiące wartość dodaną pracownika - porządkuje własne dokumenty w portfolio	Wywiad, analiza dokumentacji, portfolio	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy
8.	Autoprezentacja	- stosuje zasady autoprezentacji w zakresie wyglądu, emisji głosu, ruchu ciała	Warsztaty emisji głosu i ruchu z wykorzystaniem TIK	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciel muzyki, wf
9.	Co warto wiedzieć o szkołach branżowych?	- analizowanie kryteriów rekrutacyjnych do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych zasobów własnych; - analizowanie znaczenie uczenia się przez całe życie	Udział w warsztatach projektowych w szkołach branżowych oraz ćwiczenia czynności zawodowych w miejscach pracy u lokalnych pracodawców	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy
10.	Alternatywne drogi dojścia do zawodu	- wyszukuje informacje nt. możliwości kształcenia przez całe życie - zna sylwetki osób uznanych za geniuszy	Ćwiczenia czynności zawodowych, doświadczenia pracy	Szkolny doradca zawodowy, wychowawcy

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ SZKOLNEGO DORADCTWA ZAWODOWEGO NA ROK SZKOLNY 2020/2021

- wrzesień – zaopiniowanie przez Radę Pedagogiczną WSDZ
- wrzesień/grudzień – przeprowadzenie 10h zajęć doradztwa zawodowego w klasach VIII
- październik/czerwiec – określenie preferencji zainteresowań – badania ankietowe we współpracy z psychologiem i pedagogiem szkolnym,
- listopad – nawiązanie współpracy z Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego oraz Inkubatorem Przedsiębiorczości w celu spotkań warsztatowych z pracodawcami i ekspertami biznesu,
- styczeń/kwiecień – przeprowadzenie 10h zajęć doradztwa zawodowego w klasach VII
- marzec/kwiecień – spotkania z przedstawicielami poszczególnych szkół ponadgimnazjalnych z powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, wycieczki do wybranych szkół i zakładów pracy, targi edukacyjne
- kwiecień/maj – omawianie dokumentacji i kryteriów przyjęć uczniów do szkół ponadpodstawowych,
- maj/czerwiec – Zawodowy zawrót głowy – prezentacje zawodów,
- czerwiec – ewaluacja

Realizacja działań i zajęć jest zgodna z założeniami programu orientacji i doradztwa zawodowego

Z uwagi na wieloaspektowość zadania –opisaną w poprzednim artykule poświęconemu tematowi doradztwa zawodowego w szkole – dla prawidłowej realizacji zadania niezbędne jest zaangażowanie nie tylko doradcy zawodowego, pedagoga i psychologa szkolnego, ale też wychowawców klas i nauczycieli przedmiotów.

Poświęćmy chwilę uwagi właśnie działaniom „przedmiotowców” i wychowawców. Wydaje się tu pojawiać niezwykle duży obszar dla działań w zakresie realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego. Warto, aby każdy nauczyciel na lekcjach poszczególnych przedmiotów zadbał o ukazanie praktyczności przekazywanej wiedzy i ćwiczonych umiejętności w kontekście przyszłej ścieżki zawodowej uczniów.

I tak poloniści i nauczyciele Wos-u z pewnością łatwiej zachęcą dzieci i młodzież do aktywnego działania – w ramach ćwiczeń redakcyjnych pism użytkowych (CV, list motywacyjny, podanie) czy wystąpień publicznych, gdy w klasie zaaranżują sytuację rozmowy kwalifikacyjnej, wizyty młodego przedsiębiorcy w urzędzie, czy zabawę w HR-owca czyli specjalisty od polityki personalnej. Zgodnie z teorią D.E.Sopera wiadomo, że dzieciństwo to czas przechodzenia od zabawy do „orientacji na pracę”. A dziecko poprzez doświadczenia kształtuje swoje zainteresowania i pasje.

Historycy mogą zainicjować dyskusję o zawodach przyszłości, dokonując chronologicznego przeglądu zawodów, które zanikły i pokazać to zjawisko jako nieuchronny proces. Przy tej okazji można podyskutować o zawodach przyszłości.

Geograf może zaprosić do „podróży” przez pryzmat najpopularniejszych zawodów w danych okolicach, Tu sprawdzi się metoda projektu, w której wiedza teoretyczna o specyfice regionu, zasobach naturalnych będzie punktem wyjścia dla analiz konkretnego rynku pracy.

Również działanie metodą projektu i chwila refleksji, w jakiej pracy przyda się zdobywana wiedza matematyczna, fizyczna, czy chemiczna może zdecydowanie „ułatwić życie” nauczycielom przedmiotów matematyczno-przyrodniczych. Z pewnością każdy z nas przyzna, że z większą ochotą przyswajamy treści nie tylko związane z naszymi zainteresowaniami, ale i te potencjalnie przydatne w przyszłej czy obecnej pracy.

Nie każdy uczeń widzi się w przyszłości jako olimpijczyk, ale może warto na lekcji w-fu pokazać gamę zawodów, w których niezbędna jest doskonała kondycja fizyczna.

Teoretyzowanie na temat bezpiecznych i odpowiedzialnych zachowań w cyberprzestrzeni - tak częste w wydaniu informatyków i wychowawców – z pewnością dotrze lepiej do młodych adresatów, gdy skłonimy młodzież do dyskusji nad tym, jak zamieszczona w Internecie „rozbierana sesja fotograficzna nastolatki” lub „pikantne rozmowy na gadu – gadu” mogą wpłynąć na decyzje przyszłego pracodawcy.

Z mojego doświadczenia wynika, że nakreślenie wizji reakcji pracodawcy na brak kultury języka czy zachowań w pracy również staje się przekonującym argumentem.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego szczególnie często pojawiają się na lekcjach wychowawczych. Warto dołożyć starań, aby pokazać jak zmienia się sposób pracy poszczególnych specjalistów (takim przykładem może być strażak, handlowiec, dyspozytor, budowlaniec, żołnierz), jakie są wobec nich oczekiwania społeczne (np. umiejętność pracy zespołowej, komunikatywność, znajomość języków obcych), jakie będzie zapotrzebowanie na specjalistów za 10, 20 czy 30-ści lat. To też przestrzeń i czas, by zmierzyć się z ewentualnymi barierami kulturowymi czy społecznymi. Warto pokazać dzieciakom nowe, niekonwencjonalne w danym środowisku możliwości. Być może to my będziemy pierwszą osobą, która doda im odwagi w szukaniu nowych rozwiązań. Badania pokazują, że młodzi ludzie przy wyborze przyszłego zawodu kierują się modą, wpływami środowiskowymi, wyborami kolegów lub nie zawsze dla nich odpowiednimi tradycjami rodzinnymi. Jeszcze nie tak dawno na Śląsku dominowało przekonanie, że każdy prawdziwy mężczyzna musi być górnikiem i nie w każdej rodzinie akceptowano inny wybór. Może warto poddać pod dyskusję kwestie, czy każdy mieszkaniec wsi musi być rolnikiem, a dzieci z dawnych terenów popegeerowskich nie mają szans na wykształcenie wyższe. Ważne, by żadnego zawodu nie dyskredytować i nie tworzyć rankingów. W naszych klasach są przecież dzieciaki z różnymi dyspozycjami i możliwościami.

W opinii wielu młodych ludzi szkoła, to czas zmarnowany, gdyż rzadko traktują ją jako okres przygotowania do ciekawej pracy. Warto, abyśmy im przypominali, że nauka to nie sztuka dla sztuki, ale ma być dobrym startem w dorosłość. To działanie nie jest tylko dobrą wolą, ale obowiązkiem nauczyciela, przecież zadaniem szkoły na każdym etapie jest przygotowanie uczniów do wyboru kierunku kształcenia i zawodu.